

Ajándék

Nem azok az ajándékok érdekelnek most bennünket, amiket – szeretetből, figyelmességéből, számításból – mi adunk másoknak, hanem azok, amelyekben nekünk magunknak részünk van vagy részünk lehet.

Az esetek többségében örömet szerez, ha másoktól kapunk valamit. Egy ilyen gesztus nem csupán és legtöbbször nem elsősorban anyagilag gazdagít bennünket, hiszen emberi vonzalmat, személyes értékelést is közvetít, vagy – némelykor – társadalmi helyzetünk elismerését bizonyítja.

Az ajándék fogalma azonban, ha jól utána gondolunk, ennél sokkal szélesebb körű. Tulajdonképpen magába foglal mindent, amiben életünk folyamán részesülünk. Ajándék maga az élet is, amit csak akkor sejtünk meg igazán, ha számba vesszük mindazt a seregnyi véletlent, melynek következményeként bármelyikünk is *létezik*. Az élettel együtt kapott ajándék minden képességünk. Ezek csíráit születésünktől kezdve magunkban hordozzuk, és meglétükben nincs, csak felhasználásukban van személyes érdemünk és felelősségünk.

Megesik, hogy életünk egy-egy eseményét a sors ajándékának mondjuk azért, mert nagy jelentőséggel bír, mert valami kedvező fordulatot hoz számunkra. A hívő ember ilyen esetben köszönetet szokott mondani ezért Istennek.

Az eddigiekből egyértelműen az derül ki, hogy az ajándék szót – hacsak nem gúnyosan – mindig pozitív tartalommal használjuk, függetlenül attól, hogy tárgyat vagy eseményt jelölünk vele. Nagy kérdés viszont, hogy a sors ajándéka nem jelentkezhete kedvezőtlen köntösben is, kézenfekvő öröm helyett megjelenésekor fájdalmat vagy bánatot okozva? Vagyis (közvetlen) gazdagítás helyett megrablónkként, jutalom helyett csapásként – anélkül hogy ez az esemény ajándék-jellegét lényegében befolyásolná.

A bennünket ért kudarcokért, életünk kedvezőtlen fordulataiért – noha azok gyakran ostobaságunkból, hiúságunkból vagy más emberi gyarlóságunkból eredő választásaink, döntéseink következményei – sokan hajlamosak vagyunk Istent hibáztatni. (Néha még az ateista is.) A közfelfogás egy része számára rokonszenvesnek tűnik az a magatartás, mely a megpróbáltatások idején Istennel szembe fordul, pöröl vele, lázad ellene, mert úgy véli, ez erős egyéniségünk, Istennel szembeni dicséretesen férfias tartásunk bizonyítéka.

Nevetségesnek szokták tartani azokat az ábrázolásokat vagy képzeletbeli képeket, ahol Isten (az Atya), akinek számunkra csak töredékesen felfogható természetéhez konkrét képeket nem tudhatunk társítani, idős emberként tűnik elő. Isten természetesen nem szakállas öreg bácsi, bár kétségtelen, hogy a lényeges különbségek ellenére emberi lelkünk igen sok közösséget hordoz vele. Mégis valószínű, hogy lényegében nem az „humanizálja”, emberarcúsítja Istent igazán, aki valamilyen képet próbál kapcsolni a számunkra megfoghatatlanhoz, hanem az, aki úgy perel, vitatkozik vele, mintha valamilyen embertársa lenne.

Azt hiszem, ez utóbbi magatartás alapvető mértéktévesztés, mert általa vagy valami égi rosszindulatot hiszünk a velünk történetek mögött, miáltal Istennel szembeni vádaskodásunk a saját erkölcsi felsőbbrendűségünk hiedelméből táplálkozik, vagy pedig ítéletünket és ítélőképességünket Istenével tartjuk egybevethetőnek. Mindkét esetben emberi gőgünk vezet bennünket, amely a legalapvetőbb dolgok meg nem értéséből táplálkozik, és – ha nem tudjuk levetkezni – megakadályoz a továbbiakban is bennünket abban, hogy tisztábban láthassunk.

Lázadásunk azt bizonyítja, hogy *elvárásaink* vannak Istennel szemben, mert úgy gondoljuk, mi jobban tudjuk, mi a jó nekünk. Ilyenkor valójában eltekintünk attól, hogy igazi értékeink lelkiek, és csak a földi dolgokkal kapcsolatos érdekeink alapján ítéljük meg helyzetünket és életünket.

Hajlamosak vagyunk elfeledni, hogy a tőlünk függő dolgokon kívül – amelyekkel kapcsolatban cselekednünk nemcsak lehet, hanem kötelességünk is – vannak olyanok,

amelyek kívül esnek hatókörünkön, amelyekkel kapcsolatban a sorsé, vagyis Istené a döntés. Menet közben e két csoport között sokszor igen nehéz különbséget tennünk, ezért (is) szükségserű, hogy életünk nem folytonos diadalút.

Valamilyen formában és mértékben mindenünknek kijut a balsorsból. Nehéz tapasztalat ez. De több-kevesebb vergődés után az ember gyakran rájön, hogy háborgás nélkül bele kell törődnie a megváltozhatatlanba, élete szerves részeként kell elfogadnia azt, ami sorsául adatott. És ebben a pillanatban a bajok méhe megnyílik, felfénylik belőle az ott rejtett drágakő: a lélek tanulsága. Hirtelen új módon kezdjük látni a magunkról alkotott képünkhöz és a világ dolgaihoz való ragaszkodásunk igazi (hívásos) természetét, és új fény vetül törekvéseinkre is. Értékrendünk hirtelen egyetemessé tágul, és felismerjük azt a nyereséget, amelyhez a megpróbáltatások által jutottunk. A segítséget, amit ahhoz kaptunk, hogy ne az elégedetlenség legyen életünk alapélménye, hanem az a béke, melyet csak az Istenben való bizalom, az akaratában való megnyugvás adhat. Hiszen Ő semmi mást nem akar, mint bennünket magához vezetni. Oda, ahova tartozunk.

Ezért igazi ajándék minden baj és csapás, amely életünk során ér bennünket. Tudnunk kell felülemelkedni földhözragadt helyzetünkön, hogy értékesíteni tudjuk az ilyen ajándékot. Megeshet, hogy kibontásához az Ajándékozó külön segítségét kell kérnünk. Megvilágosító sugallatára van szükségünk ahhoz, hogy fájdalmainkból valóban gazdagító tanulság, igaz önértékelésre serkentő készlet, a helyes életút megtalálását elősegítő fényforrás legyen. És öröm, életünket átszövő öröm, amely mindebből születik.

Imádkozunk, hogy Isten adja ehhez kegyelmét mindnyájunknak.

1998. augusztus-szeptember